

מזכירות הממשלה

החלטת מספר 3708 של הממשלה מיום 11.9.2011

3708. תכנית לקידום הצמיחה והפיתוח הכלכליים של האוכלוסייה הבדואית

בהמשך להחלטות הממשלה מס' 881 (ערב/ב) מיום 25.9.2003 ומס' 3956 (ערב/ב) 40) מיום 22.7.2005 ומתוך הכרה בחשיבותו של "... פתרון מערכתי כולל ומשולב בנושא הקרקע ובנושא תכנון ההתיישבות, התעסוקה והחינוך, כשאלה משולבים בנושא תנאי החיים ביישובים ... " (דו"ח הוועדה להצעת מדיניות להסדרת התיישבות הבדווים בנגב, דצמבר 2008), כדלקמן:-

1.

א. להפעיל תוכנית חמש שנתית בשנים 2012 - 2016 (להלן: "תקופת הביצוע") לקידום הפיתוח והצמיחה הכלכליים של האוכלוסייה הבדואית בנגב ולקידום שילובם של האזרחים הבדואים בנגב בכלכלה ובחברה הישראלית אשר תכלול את הפעולות המפורטות להלן (להלן: "תוכנית הפיתוח").

ב. לקבוע כי החלטה זו תחול על כל האוכלוסייה הבדואית המתגוררת בנפת באר שבע של משרד הפנים (להלן: "האוכלוסייה הבדואית בנגב") וכי, בהתאם לפרק כ"ו לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009 בנושא אזורי עדיפות לאומית, הרשויות המקומיות הבדואיות שבנפת באר שבע של משרד הפנים, לרבות כל רשות מקומית בדואית שתקום במהלך תקופת התוכנית, ככל שתהיה כזו, יוגדרו כיישובים בעלי עדיפות לאומית לצורכי החלטה זו, הכל כמפורט בסעיף 19 להחלטה זו.

2. לקבוע את המטרות הבאות לתוכנית הפיתוח:

- א. לקדם את המצב הכלכלי של האוכלוסייה הבדואית בנגב.
- ב. לחזק את הרשויות המקומיות הבדואיות, לשפר את מצבן הכלכלי ואת תנאי החיים בהן.
- ג. לחזק את חיי החברה, את הקהילתיות ואת המנהיגות ביישובי הרשויות המקומיות הבדואיות בנגב.

3. לפעול להשגת המטרות שלעיל תוך שימת דגש על השקעה בנשים ובצעירים, בפרט בתחומי התעסוקה וההשכלה, מתוך הכרה בכך שלקידום שתי קבוצות אלו תרומה

מזכירות הממשלה

מיוחדת להגברת הצמיחה והפיתוח הכלכליים של כלל האוכלוסייה הבדואית בנגב, ובאמצעות היעדים והפעולות שלהלן:

א. העלאת שיעור התעסוקה של האוכלוסייה הבדואית בנגב תוך גיוון מקומות התעסוקה והגברת השילוב של המועסקים במשק הישראלי.

עיקרי הפעולות שיבוצעו למימוש יעד זה:

משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה

(1) הקמת והפעלת מרכזי תעסוקה ביישובים והמשך הפעלת מרכז תעסוקה אזורי:

משרד התמ"ת יפעל להתקשרות בכפוף לכל דין עם ג'וינט ישראל, ובשיתוף עם המשרד לפיתוח הנגב והגליל, לצורך הקמת והפעלת מרכזי תעסוקה ביישובים ומרכז תעסוקה אזורי לפי הפירוט הבא:

המשרד ימשיך להפעיל את המרכזים הקיימים ביישובים חורה ושגב שלום, וכן את המרכז האזורי ויקים 6 מרכזים ביישובים חדשים – באבו בסמה, ברהט, בערעה, בלקיה, בכסיפה ובתל שבע (לאו דווקא על-פי הסדר הנ"ל), והכל לקידום מגוון היבטי התעסוקה בכל יישוב לרבות ההכוונה, ההכשרה והליווי התעסוקתיים.

תקציב:

סה"כ תקציב כולל	סיכום		2016		2015		2014		2013		2012		תקציב (במיליון ₪)
	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	שם התוכנית
33.03	28.03	5.00	7.52	1.00	7.10	1.00	6.09	1.00	5.10	1.00	2.23	1.00	מרכזי תעסוקה ביישובים (לא כולל אבו בסמה ורהט)
27.50	27.50	0.00	10.80	0.00	6.30	0.00	4.12	0.00	3.47	0.00	2.81	0.00	מרכז תעסוקה אזורי
9.81	9.81	0.00	2.42	0.00	2.45	0.00	2.14	0.00	1.83	0.00	0.97	0.00	מרכז תעסוקה רהט
5.30	5.30	0.00	1.54	0.00	1.55	0.00	1.23	0.00	0.97	0.00	0.00	0.00	מרכז תעסוקה אבו בסמה
75.64	70.64	5.00	22.28	1.00	17.39	1.00	13.57	1.00	11.37	1.00	6.02	1.00	סה"כ – הממשלה
25.25	25.25												ג'וינט ישראל (על-פי הודעתם)
100.89	100.89		28.33		23.44		19.62		17.42		12.07		סה"כ - כולל ג'וינט (לפי פריסה של 5.05 לשנה)

* כולל 5 מלש"ח מתקציב המשרד לפיתוח הנגב והגליל. יובהר כי תקציבי המשרד לפיתוח הנגב והגליל יוכלו לשמש לצורך הפעלת כל אחד ממרכזי התעסוקה בכל יישוב והכל בהתאם לסיכומים שיושגו בין המשרד לבין משרד התמ"ת. ** יובהר, כי במסגרת התקציב המיועדת לכל שנה, סדר פתיחת המרכזים והחלוקה התקציבית שתתקבל על פיו במסגרת התקציב הנתון בכל שנה, ייקבעו על ידי משרד התמ"ת בתיאום עם ראש צוות היישום.

(2) פיתוח אזורי תעשייה קיימים: משרד התמ"ת ימשיך את פיתוחם של אזורי

התעשייה הבאים: 'עידן הנגב', שגב שלום, ערוער ואזורי תעשייה במועצה האזורית אבו בסמה; כן יסייע במימון הקמת מנהלת אזורי תעשייה באבו בסמה - והכל בהתאם לכללי מינהל אזורי פיתוח במשרד התמ"ת. לאחר השלמת הפיתוח שיבוצע במסגרת תכנית זו, אזורי התעשייה יושלמו ויועברו לאחריות הרשויות המקומיות.

מזכירות הממשלה

תקציב :

סה"כ תקציב כולל	סיכום		2016		2015		2014		2013		2012		תקציב (במיליון ₪)
	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	שם התוכנית
68.00	68.00	0.00	2.66	0.00	14.38	0.00	19.96	0.00	7.00	0.00	24.00	0.00	המשך פיתוח או"ת "עידן הנגב" - השלמת 300 דונם
50.00	46.00	4.00	10.00	1.00	11.50	1.00	13.50	1.00	5.00	1.00	6.00	0.00	פיתוח או"תים אבו בסמה - 200 דונם
13.00	12.00	1.00	2.00	1.00	3.00	0.00	3.00	0.00	2.00	0.00	2.00	0.00	פיתוח שלב ב' והשלמות באז"ת שגב שלום - 70 דונם
8.00	8.00	0.00	1.00	0.00	2.00	0.00	2.00	0.00	1.00	0.00	2.00	0.00	השלמות פיתוח באז"ת ערוער - 25 דונם
2.50	2.50	0.00	0.50	0.00	0.50	0.00	0.50	0.00	0.50	0.00	0.50	0.00	סיוע למינהלת אזורי תעשייה של אבו בסמה
141.50	136.50	5.00	28.16	2.00	31.38	1.00	38.96	1.00	15.50	1.00	22.50	0.00	סה"כ

(3) מתן תמריצים למעסיקים באמצעות מסלול תעסוקה לאוכלוסייה הבדואית: משרד

התמ"ת יפעיל מסלול ייחודי למעסיקים אשר יעסיקו בדואים בענפי התעשייה, והכל
תוך התאמת רכיבי המסלול לצורכי התעסוקה במגזר הבדואי בנגב.

תקציב:

סה"כ תקציב כולל	סיכום		2016		2015		2014		2013		2012		תקציב (במיליון ₪)
	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	שם התוכנית
44.00	22.00	22.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	4.00	4.00	3.00	3.00	מסלול מעסיקים

(4) הכשרות מקצועיות: משרד התמ"ת יקדם את ביצוען של הכשרות למבוגרים ושל

לימודי הנדסאות למבוגרים, לרבות באמצעות פתיחת כיתות ומתן תמיכות ללומדים
במסגרת מבחני התמיכה הקיימים לסיוע בעלות שכר הלימוד, דמי קיום והוצאות
נלוות נוספות לצורך לימודיהם. תכנית לימודי ההנדסאות תיבחן מדי שנה על ידי
צוות משותף של משרד התמ"ת, אגף התקציבים במשרד האוצר וראש מטה היישום
כהגדרתו בפרק היישום להלן.

תקציב:

סה"כ תקציב כולל	סיכום		2016		2015		2014		2013		2012		תקציב (במיליון ₪)
	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	שם התוכנית
33.80	20.80	13.01	5.51	2.00	5.51	2.00	5.51	2.00	4.28	2.00	0.00	5.01	הכשרה טכנולוגית הנדסאים
10.00	3.00	7.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	0.00	2.00	0.00	2.00	הכשרת מקצועות למבוגרים
43.80	23.80	20.01	6.51	3.00	6.51	3.00	6.51	3.00	4.28	4.00	0.00	7.01	סה"כ

(5) הרחבת פעילות לעידוד יזמות עסקית: משרד התמ"ת ירחיב את פעולת הסוכנות

לעסקים קטנים ובינוניים במגזר הבדואי בנגב, תוך מתן דגש ליזמות עסקית של
נשים.

מזכירות הממשלה

תקציב :

סה"כ תקציב כולל	סיכום		2016		2015		2014		2013		2012		תקציב (במיליון ₪)
	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	שם התוכנית
14.00	9.00	5.00	1.10	0.90	2.85	1.15	1.10	0.90	2.85	1.15	1.10	0.90	יזמות עסקית

משרד החקלאות ופיתוח הכפר

(6) מיזמים חקלאיים: משרד החקלאות יפעל לפיתוח תחום העדר באמצעות הקמת מכלאות לעדרים בדודאים ובחורה, על מנת להעמיד פתרון למגדלי העדרים ולהוציא את העדרים מהיישובים, ועל ידי כך לשפר את תנאי החיים בהם. כן יפעל לקידום המחקר העוסק בהשבחת העדר ובטיפולו.

משרד החקלאות יקים ויפתח מיזמים חקלאיים במועצה האזורית אבו בסמה, על פי תוכנית שתיקבע ע"י המשרד בתיאום עם המועצה האזורית.

תקציב :

סה"כ תקציב כולל	סיכום		2016		2015		2014		2013		2012		תקציב (במיליון ₪)
	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	שם התוכנית
12.00	12.00	0.00	0	0.00	3.00	0.00	3.00	0.00	3.00	0.00	3.00	0.00	מכלאות צאן - דודאים
2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2.00	0.00	0.00	0.00	מכלאות צאן - חורה
2.00	0.00	2.00	0.00	0.25	0.00	0.25	0.00	0.50	0.00	0.50	0.00	0.50	מיזמים חקלאיים אבו בסמה
1.50	0.00	1.50	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.50	0.00	0.50	0.00	0.50	מחקר השבחת עדר
17.50	14.00	3.50	3.00	0.50	3.00	0.50	3.00	1.00	5.00	1.00	0.00	0.50	סה"כ

ב. קידום ההשכלה בקרב האוכלוסייה הבדואית בנגב במטרה לתמוך בתעסוקתם.

על מנת לקדם את השתלבותם של הבדואים בנגב בתעסוקה, לגוון את תעסוקתם ולשפר את הכנסתם, תתבצע השקעה בקידום ההתמדה בלימודים, בצמצום הפערים ובשיפור ההישגים הלימודיים של ילדים ובני נוער, תוך שימת דגש מיוחד על השקעה במצוינות וכן על הכנה להשתלבות בשוק התעסוקה. כן תתבצע השקעה בהשלמת השכלה למבוגרים, עם דגש על נשים.

עיקרי הפעולות שיבוצעו למימוש יעד זה :

משרד החינוך

(1) תוכניות ייעודיות לשיפור הישגים לימודיים, לצמצום פערים, להרחבת ההתמדה בלימודים ולהשלמת בגרויות: משרד החינוך יפעיל תוכניות לצמצום הנשירה וכן יפעיל תוכניות הכוללות שעות תגבור לימודי תלמידים מתקשים, השלמת בגרות לבחני משנה, אבחון ואיתור לקויות למידה וליווי תלמידים מאובחנים.

(2) שדרוג מערכת החינוך הטכנולוגי-מדעי והקמת חטיבת לימודים טכנולוגיים על תוכנית: משרד החינוך ירחיב את היקף הפעלתן של תוכניות ללימודים טכנולוגיים

מזכירות הממשלה

והלימודים לתעודת בגרות, יפתח מסלולי המשך לכיתות יג'-יד' (טכנאים והנדסאים), ישדרג מעבדות טכנולוגיות וכן יפעל לפתיחת מגמות טכנולוגיות בהלימה לצרכי המשק והכלכלה ולהרחבת פרויקטים ותוכניות לשילוב תלמידים בתעשייה.

(3) **חיזוק המצטיינים וקידום המצוינות:** משרד החינוך יפעיל מרכזים ותוכניות לתלמידים מצטיינים לעידוד המצוינות.

(4) **חינוך לקריירה:** משרד החינוך יפעיל תוכנית לתלמידי כיתות יב' המתמקדת בהכנת התלמידים לקראת שילוב באקדמיה ובתעסוקה.

(5) **השלמת השכלה:** משרד החינוך יפעיל מגוון תוכניות להשלמת השכלה למבוגרים בדגש על נשים, מרמת טרום יסוד ועד להשלמת תעודת בגרות.

(6) **הקמת כיתות גן וכיתות לימוד בביה"ס:** הקמת כיתות גן וכיתות ביי"ס תבוצע עפ"י תוכנית החומש המתוכננת לנושא זה לשנים 2012-2016 אשר עתידה להגיע לאישור הממשלה בהחלטה נפרדת בעת קרובה.

תקציב:

סה"כ תקציב כולל	סיכום		2016		2015		2014		2013		2012		תקציב (במיליון ₪)
	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	שם התוכנית
25.00	12.50	12.50	2.50	2.50	2.50	2.50	2.50	2.50	2.50	2.50	2.50	2.50	צמצום פערים לימודיים במגזר
15.37	15.37	0.00	4.77	0.00	4.24	0.00	3.18	0.00	2.12	0.00	1.06	0.00	תוכניות ייעודיות לשיפור הישגים לימודיים, לצמצום פערים, להרחבת ההתמדה בלימודים ולהשלמת בגריות
13.80	13.80	0.00	2.76	0.00	2.76	0.00	2.76	0.00	2.76	0.00	2.76	0.00	שדרוג מערכת החינוך טכנולוגי - מדעי
4.80	0.00	4.80	0.00	1.43	0.00	1.53	0.00	1.08	0.00	0.71	0.00	0.05	חינוך טכנולוגי - הרחבת מסלול טי"ב (טכנאי ובגרות)
9.50	7.70	1.80	1.81	0.42	1.81	0.42	1.96	0.46	1.36	0.32	0.75	0.18	הקמת מרכזי מצוינות
4.67	4.67	0.00	0.93	0.00	0.93	0.00	0.93	0.00	0.93	0.00	0.93	0.00	חינוך לקריירה
11.00	11.00	0.00	2.20	0.00	2.20	0.00	2.20	0.00	2.20	0.00	2.20	0.00	השלמת השכלה למבוגרים
40.25	29.75	10.50	5.95	2.1	5.95	2.1	5.95	2.1	5.95	2.1	5.95	2.1	תכניות בתחום החינוך הבלתי פורמאלי *
124.39	94.79	29.60	20.93	6.45	20.40	6.56	19.49	6.14	17.82	5.63	16.16	4.82	סה"כ

* פירוט על החינוך הבלתי פורמאלי מובא בסעיף ה(1) בהמשך.

** למניעת כפל תקצוב יובהר, שחלק מהסעיפים הצפויים להיכלל בתוכנית כאמור בסעיף (ב) זה ובסעיף (ה) להלן, כבר שולבו בבסיס תקציב משרד החינוך לשנים 2011-2012. לפיכך, ככל שפריט בתוכנית הוכלל כבר, באותו היקף כספי, לאותה מטרה ולאותו פרק זמן בבסיס התקציב, כאמור, יראו אותו כאילו תוקצב במסגרת התוכנית.

ג. פיתוח תשתיות בדגש על תשתיות תומכות תעסוקה, השכלה וחברה

עיקרי הפעולות שיבוצעו למימוש יעד זה:

מזכירות הממשלה

משרד התחבורה והבטיחות בדרכים

(1) **שיפור הנגישות התחבורתית של האוכלוסייה הבדואית למוסדות השכלה ולמקומות לתעסוקה:** משרד התחבורה – מינהל תשתיות ומינהל היבשה ישפרו את נגישות יישובי הרשויות המקומיות הבדואיות בנגב למוקדי השכלה ותעסוקה באמצעות הרחבת הפריסה של תחבורה ציבורית סדירה בקווים היישובים והבין-עירוניים, שיפור של תשתיות תחבורה ציבורית למטרה זו ופיתוח עורקי התחבורה הראשיים ושיפור הבטיחות בעורקי התחבורה ביישובים.

תקציב:

סה"כ תקציב כולל	סיכום		2016		2015		2014		2013		2012		תקציב (במיליון ₪)
	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	שם התוכנית
119.50	59.75	59.75	11.95	11.95	11.95	11.95	11.95	11.95	11.95	11.95	11.95	11.95	מינהל התשתיות
108.00	0.00	108.00	0.00	21.60	0.00	21.60	0.00	21.60	0.00	21.60	0.00	21.60	תחבורה ציבורית כללי
7.47	0.00	7.47	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2.27	0.00	5.20	תשתיות כלליות
31.36	15.68	15.68	3.92	3.92	3.92	3.92	3.92	3.92	3.92	3.92	0.00	0.00	תחבורה ציבורית - אבו-בסמה
10.21	0.00	10.21	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4.53	0.00	5.68	תשתיות אבו-בסמה
276.53	75.43	201.10	15.87	37.47	15.87	37.47	15.87	37.47	15.87	44.27	11.95	44.42	סה"כ

משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה

(2) **מסגרות לילדים:** משרד התמ"ת יקצה תקציב להגדלת היקף הילדים והמסגרות הנהנים מסבסוד שכר הלימוד וההפעלה במעונות יום, במשפחתונים ובצהרונים – בהתאם למבחני התמיכה שנקבעו על ידי המשרד בעניין זה, וירחיב את ההכרה על צהרונים לכל צהרון שיעמוד בנוהל המשרד.

תקציב:

סה"כ תקציב כולל	סיכום		2016		2015		2014		2013		2012		תקציב (במיליון ₪)
	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	שם התוכנית
24.00	0.00	24.00	0.00	6.00	0.00	5.00	0.00	4.50	0.00	4.50	0.00	4.00	מעונות יום משפחתונים וצהרונים

משרד הבינוי והשיכון

(3) **הקמת מבני ציבור :**

(א) משרד הבינוי והשיכון יפעל להקמת מבני ציבור ביישובי הרשויות המקומיות הבדואיות בנגב. פירוט המבנים ייקבע על בסיס בחינת מלאי מוסדות הציבור הקיימים בכל יישוב, בחינת צורכי היישובים מול ראשי הרשויות המקומיות ובהתאם לקריטריונים המקובלים במשרד.

(ב) במסגרת זו, וכחלק מהמאמץ הכולל להשלמת תשתיות ביישובי אבו בסמה, יקים משרד הבינוי והשיכון מבנים רב תכליתיים ומגרשי ספורט משולבים ביישובי המועצה האזורית אבו בסמה בתקציב כולל של 13.9 מלש"ח.

(ג) משרד הבינוי והשיכון יקצה סך של 5 מלש"ח לצורך הקמת בריכת שחייה עבור תושבי האזור באחד מיישובי הרשויות המקומיות הבדואיות. פרטי ואופן הקמת הבריכה, לרבות מיקומה, יסוכמו בין משרד הבינוי והשיכון בהיוועצות עם הוועדה המקצועית האזורית כהגדרתה בסעיף 8 להלן, ומשרד התרבות והספורט, בין היתר תוך התייחסות למקורות המימון הנוספים של היישוב בו מיועדת הבריכה לקום.

(ד) הצטיידות והבאת המבנה להתחלת הפעלה: משרד הבינוי והשיכון יקצה עד 5% מתקציב מבני הציבור על פי החלטה זו, לשם השקעה בהצטיידות לחלק מהמבנים שייבנו, על פי הצורך, ולשם הבאת המבנה להתחלת הפעלה. המנגנון לפיו יוקצו תקציבים למטרה זו והקריטריונים להפעלתם, ייקבעו בתיאום בין משרד הבינוי והשיכון, משרד החינוך, וגורמים נוספים לפי העניין, ובתיאום עם הוועדה המקצועית האזורית ויובאו לאישור ועדת ההיגוי כחלק מתוכנית העבודה של משרד הבינוי והשיכון.

תקציב:

תקציב (במיליון ₪)	2012		2013		2014		2015		2016		סיכום		סה"כ תקציב כולל
	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	
מבני ציבור	0.00	4.57	0.00	11.96	0.00	21.33	0.00	17.34	0.00	14.98	0.00	70.18	70.18
בריכה	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	5.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	5.00	5.00
אבו בסמה	0.00	2.50	0.00	2.50	0.00	2.50	0.00	3.20	0.00	3.20	0.00	13.9	13.9
סה"כ	0.00	7.07	0.00	14.46	0.00	28.83	0.00	20.54	0.00	18.88	0.00	89.08	89.08

(4) **סבסוד הוצאות פיתוח מגרשים :** משרד הבינוי והשיכון יסבסד הוצאות פיתוח מגרשים בשיעור של 50% ביישובים הכלולים בהחלטה זו (בהתאם למקובל כיום באזורי עדיפות לאומית א' לבנייה רוויה), עבור רוכשי מגרשים למגורים ובלבד, שרוכשים אלו אינם זכאים לכל סבסוד אחר בגין הוצאות פיתוח מגרשים מכוח החלטת ממשלה המוגשת יחד עם החלטה זו לאישור הממשלה (בנושא הסדרת

מזכירות הממשלה

התיישבות הבדואים בנגב, מס'...), ושצפיפות הבנייה במגרש לא תפחת מ-4 יחידות דיור לדונם נטו. רוכש יחיד של מגרש יהיה זכאי לחלק היחסי של הסבסוד ובלבד שגודל המגרש שרכש קטן או שווה ל - 250 מ"ר. רכשו שניים ומעלה מגרש בצפיפות האמורה, יהיו זכאים, כל אחד מהרוכשים, לסבסוד בגין יחיד אחת בלבד ועבור יתרת המגרש ישולם חיוב מלא.

תקציב:

סה"כ תקציב כולל	סיכום		2016		2015		2014		2013		2012		תקציב (במיליון ₪)
	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	שם התוכנית
50.00	50.00	0.00	10.00	0.00	10.00	0.00	10.00	0.00	10.00	0.00	10.00	0.00	סבסוד מגרשים

הרשות להסדרת התיישבות הבדואים בנגב

(5) **השלמות פיתוח בשכונות ותיקות:** בהמשך להחלטה מס' 881 מיום 25.9.2003 (ערב/15) בעניין השלמות פיתוח בשכונות ותיקות, הרשות להסדרת התיישבות הבדואים בנגב תבצע סקר צרכים להשלמות פיתוח בשכונות ותיקות ביישובי התוכנית, ותשלים את הפיתוח הנדרש על פי תוצאות הסקר.

מימון התוכנית יעשה מהמקורות הבאים:

א) מיתרת הכספים שלא מומשו במסגרת החלטה מס' 881 בנושא זה וממימון מהכנסות מרוכשי מגרשים לרבות משיווק יתרת המגרשים בשכונות הוותיקות, והכל בהתאם לסיכום הדברים שבין מנהל מקרקעי ישראל לבין אגף התקציבים מיום 3 בספטמבר, 2003.

ב) השלמות שיידרשו בסכומים העולים על יתרות הכספים מהחלטה מס' 881 בתחום זה – יבוצעו עפ"י תיאום בין הרשות להסדרת התיישבות הבדואים ואגף התקציבים במשרד האוצר.

משרד הבריאות

(6) משרד הבריאות יפעל לקידום שירותי הבריאות במגזר הבדואי לפי הפירוט הבא:

א) **השלמת תשתיות בריאות ביישובי אבו בסמה:** במסגרת השלמת תשתיות בריאות ביישובי אבו בסמה, יקים ויפעיל משרד הבריאות לפחות 2 תחנות לבריאות המשפחה. התחנות יוקמו ויופעלו במסגרת המבנים הרב תכליתיים ביישובים בהן יוקמו. מימון הקמת התחנות והפעלתן יעשה מיתרת כספי החלטת ממשלה מס' 3956 (ערב/40) לסעיף זה.

ב) **הרחבת תוכנית צמצום תמותת תינוקות בדואים:** פיתוח והפעלת תוכניות התערבות מותאמות למגזר הבדואי באופן שיפעלו לצמצום את שיעור המומים המולדים ושיעור תמותת התינוקות.

ג) **פרויקטים נוספים**: הפעלת פרויקטים נוספים לקידום שירותי הבריאות במגזר הבדואי, עליהם יוחלט עם משרד האוצר ובתיאום עם ראש מטה היישום, לרבות הכשרת כוח-אדם, תוכניות קידום בריאות מותאמות למגזר ופיתוח תחנות לבריאות המשפחה.

תקציב:

סה"כ תקציב כולל	סיכום		2016		2015		2014		2013		2012		תקציב (במיליון ₪)
	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	שם התוכנית
3.60	3.60	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3.60	0.00	בריאות - אבו-בסמה
2.00	1.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.50	0.50	0.50	0.50	פיתוח ופעלת תוכנית לצמצום תמותת תינוקות בדואים
8.00	4.50	3.50	0.00	0.00	0.00	1.50	1.50	1.00	1.50	0.50	1.50	0.50	פרויקטים מותאמים לצרכים הייחודיים של המגזר
13.60	9.10	4.50	0.00	0.00	0.00	1.50	1.50	1.00	4.10	1.00	3.50	1.00	סה"כ

משרד התשתיות – רשות המים, המינהל לפיתוח תשתיות ביוב (המילת"ב)

1) **השלמת הסדרתם של קווי הולכה והקמתם של פתרונות קצה זמניים לביוב עד להקמתן של תשתיות ביוב קבועות ביישובי המועצה האזורית אבו בסמה**: כחלק מהמאמץ הכולל להשלמת תשתיות ביישובי אבו בסמה, המינהל לפיתוח תשתיות ביוב יעמיד מתקניו הקיים 40 מלש"ח, שנותרו כיתרה מהחלטת ממשלה מס' 3956 (ערב/40) מיום ה-22 ליולי, 2005. בכפוף להעמדת התקציב בהתאם להחלטה זו, יבוטל סעיף 3(א) בהחלטת הממשלה הנ"ל. תקציב זה ישמש את המינהל לפיתוח תשתיות ביוב ומים (מילת"ב) לצורך ביצוע כלל הפעולות הנדרשות לשם הסדרת קווי הולכה והקמת פתרונות קצה זמניים עבור יישובי אבו בסמה. מימון הפרויקטים יעשה בצורה של מענק והלוואה. קצב ואופן חלוקת התקציב יעשו בהתאם לקצב גידול האוכלוסייה ויכולת המימון של כל פרויקט, ויקבעו פה אחד על-ידי ועדה שתוקם לצורך מטרה זו. בראש הוועדה יעמוד נציג המילת"ב והיא תכלול נציג מאגף התקציבים במשרד האוצר, נציג ממשרד הפנים ונציג מהרשות להסדרת התיישבות הבדואים. הפתרונות הזמניים ייבנו בתיאום עם המועצה האזורית אבו בסמה והרשות להסדרת התיישבות הבדואים בנגב, בהתאם לקצב אכלוס כל יישוב ויישוב ובהתאם לתוכניות שהמועצה האזורית אבו בסמה תגיש למילת"ב ושיאושרו על ידי המילת"ב.

שימוש ביתרות התקציב, ככל שיהיו, לשם מימון של פרויקטים נוספים מעבר לפרויקטים הזמניים או החלטה על הקמת פתרונות קבע בהתאם לקצב אכלוס היישובים, יבוצע באישור אגף תקציבים ובתיאום עם המילת"ב, עם המועצה האזורית אבו בסמה, עם ראש מטה היישום ועם הרשות להסדרת התיישבות הבדואים.

תקציב: 40 מלש"ח.

ד. חיזוק הביטחון האישי

המשרד לביטחון פנים

(1) **חיזוק הביטחון האישי של התושבים ביישובים:** המשרד לביטחון פנים יפעל לחיזוק הביטחון האישי ביישובי הרשויות המקומיות הבדואיות בתחומי הפשע, הסמים, החקירות, התנועה, הנוער ועוד, לרבות באמצעות חיזוק הפעילות בתחומי מניעת האלימות ומניעת תופעות סיכוניות ופעולה לחיזוק מערך ההתנדבות ביישובים. למטרה זו יורחב ויחזק היקף כוחות השיטור המקומיים ב'מתחם העיירות' בהתאם לסיכום התקציבי שנחתם מיום 5.5.2011.

תקציב:

סה"כ תקציב כולל	סיכום		2016		2015		2014		2013		2012		תקציב (במיליון ₪)
	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	שם התוכנית חיזוק - מתחם עיירות
215.00	215.00	0.00	45.00	0.00	45.00	0.00	45.00	0.00	45.00	0.00	35.00	0.00	

ה. חיזוק ופיתוח חיי החברה, הקהילתיות והמנהיגות ביישובים והרחבת שירותי הרווחה.

הממשלה רואה חשיבות בפיתוח חיי החברה והקהילה ביישובים ובחיזוק יכולות אישיות וכישורים מנהיגותיים בקרב ילדים ובני נוער. למטרה זו תפעל להרחבת היקף הפעילות בתחום החינוך הבלתי פורמאלי ביישובים, וכן תבצע פעולות לחיזוק הסגל הבכיר ברשויות המקומיות. בנוסף, יורחב היקף שירותי הרווחה העל-אזורים ושירותי הרווחה לתושבי המועצה האזורית אבו בסמה.

עיקרי הפעולות שיבוצעו למימוש יעד זה:

משרד החינוך

(1) **פיתוח והרחבת תחום החינוך הבלתי פורמאלי:** משרד החינוך יתקצב פעילויות בתחום החינוך הבלתי פורמאלי בדגש על העצמה ופיתוח של יכולות אישיות, על פיתוח מנהיגות צעירה ועל חיזוק הקהילתיות. כמו כן יפעיל המשרד תוכנית להשלמת השכלה לנוער מנותק. האגף הביטחוני-חברתי שבמשרד הביטחון יהיה חבר בצוות ההיגוי המחוזי לתיאום התוכניות והפעילויות.

תקציב:

התקציב הנקוב מטה נכלל בטבלה המסכמת המופיעה בסעיף ב' לעיל.

מזכירות הממשלה

סה"כ תקציב כולל	סיכום		2016		2015		2014		2013		2012		תקציב (במיליון ₪)
	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	שם התוכנית
40.26	29.76	10.5	5.95	2.1	5.95	2.1	5.95	2.1	5.95	2.1	5.95	2.1	תכניות בתחום החינוך הבלתי פורמאלי

משרד התרבות והספורט

(2) **פיתוח הספורט ההישגי והעממי:** משרד התרבות והספורט יפעיל, בכפוף לכל דין, מגוון פעילויות לפיתוח הספורט ההישגי (ענפי הכדור לסוגיהם, אתלטיקה קלה) והעממי (אופניים) ביישובי התוכנית.

תקציב:

סה"כ תקציב כולל	סיכום		2016		2015		2014		2013		2012		תקציב (במיליון ₪)
	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	שם התוכנית
4.53	3.88	0.65	0.78	0.13	0.78	0.13	0.78	0.13	0.78	0.13	0.78	0.13	משרד התרבות והספורט

האגף הביטחוני-חברתי במשרד הביטחון

(3) **הפעלת פעילויות בתחומי החברה, ידיעת הארץ והמנהיגות:** האגף הביטחוני-חברתי במשרד הביטחון יפעיל סיורי ידיעת הארץ והכרת יחידות צה"ל לתלמידים ביישובי הרשויות המקומיות הבדואיות, קייטנות לילדי כוחות הביטחון וסמינרים לפיתוח המנהיגות.

תקציב:

סה"כ תקציב כולל	סיכום		2016		2015		2014		2013		2012		תקציב (במיליון ₪)
	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	שם התוכנית
3.73	2.60	1.13	0.52	0.23	0.52	0.23	0.52	0.23	0.52	0.23	0.52	0.23	האגף המדיני בטחוני במשרד הביטחון

המשרד לפיתוח הנגב והגליל

(4) **הפעלת תוכנית לקידום המצטיינים והמצוינות:** המשרד לפיתוח הנגב והגליל ירחיב את הפעלתה של התוכנית לטיפוח המצוינות בקרב תלמידי תיכון בכלל יישובי הרשויות המקומיות הבדואיות בנגב.

בהתאם לסיכום בין המשרד לפיתוח הנגב והגליל לבין החברה למתנ"סים, תפעל החברה למתנ"סים לגייס תקציב מקביל לצורך הפעלת התוכנית לקידום המצטיינים והמצוינות בסך של 2 מלש"ח לשנה, ובסך הכל לגיוס 10 מלש"ח לכל תקופת התוכנית.

מזכירות הממשלה

תקציב:

סה"כ תקציב כולל	סיכום		2016		2015		2014		2013		2012		תקציב (במיליון ₪)
	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	שם התוכנית
10.00	0.00	10.00	0.00	2.00	0.00	2.00	0.00	2.00	0.00	2.00	0.00	2.00	תוכנית מצוינות - המשרד לפיתוח נגב וגליל

(5) **הקמת מרכזי צעירים** : המשרד לפיתוח הנגב והגליל יפעיל בחלק מיישובי הרשויות המקומיות הבדואיות מרכזי צעירים ליצירת עוגן חברתי לצעירים ביישוב, עם דגש על קידום השכלה, תעסוקה ומנהיגות לצעירים.

תקציב:

סה"כ תקציב כולל	סיכום		2016		2015		2014		2013		2012		תקציב (במיליון ₪)
	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	שם התוכנית
2.25	0.00	2.25	0.00	0.75	0.00	0.50	0.00	0.50	0.00	0.25	0.00	0.25	משרד הנגב והגליל - מרכז צעירים

משרד הרווחה והשירותים החברתיים

(6) **הרחבת שירותי הרווחה האזוריים והיישובים** : משרד הרווחה והשירותים החברתיים ירחיב את השירותים האזוריים הניתנים לאוכלוסייה הבדואית על ידי הקמת מסגרת חוץ ביתית לילדים ולבני נוער בדואים ('אורחות במדבר') ומסגרת לטיפול בצעירים בסיכון ('אוהל חס'), והפעלת תוכניות מניעה וטיפול בלשכות הרווחה ביישובי הרשויות המקומיות הבדואיות בנגב, במסגרת נהלי התקצוב הקיימים של משרד הרווחה והשירותים החברתיים.

כן יפעיל המשרד שירות רווחה ניד ביישובי המועצה האזורית אבו בסמה.

תקציב:

סה"כ תקציב כולל	סיכום		2016		2015		2014		2013		2012		תקציב (במיליון ₪)
	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	שם התוכנית
24.00	20.50	3.50	5.50	0.70	5.00	0.70	4.50	0.70	2.50	0.70	3.00	0.70	משרד הרווחה והשירותים החברתיים

משרד הפנים

(7) **חיזוק הסגל הבכיר ברשויות המקומיות הבדואיות** : משרד הפנים יפעל לסייע לרשויות המקומיות הבדואיות להפעיל תוכנית לחיזוק יכולות הניהול, לרבות בתחום הכלכלה, הארגון ומתן השירות, של בעלי התפקידים הבכירים ברשויות המקומיות הבדואיות בנגב.

תקציב:

סה"כ תקציב כולל	סיכום		2016		2015		2014		2013		2012		תקציב (במיליון ₪)
	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	שם התוכנית
2.48	2.48	0.00	0.00	0.00	0.78	0.00	0.81	0.00	0.55	0.00	0.34	0.00	משרד הפנים - חיוק הסגל הבכיר

4. להורות למשרד ראש הממשלה להביא לאישור ועדת שרים לענייני האוכלוסייה הערבית הדרוזית והצ'רקסית בתוך 120 יום השלמה לתוכנית הפיתוח אשר תתייחס לפעולות אשר יינקטו ביחס לחיילים משוחררים מקרב האוכלוסייה הבדואית.

יישום

5. לקבוע כי מטה היישום לתוכנית להסדרת התיישבות הבדואית בנגב שיוקם במשרד ראש הממשלה בהתאם להחלטה המוגשת לממשלה במקביל להחלטה זו (מס'...) (להלן "מטה היישום"), באמצעות ראש מטה היישום, יהיה אחראי על יישום תוכנית הפיתוח.

6. תפקידי ראש מטה היישום, כהגדרתו בהחלטה המוגשת לממשלה במקביל להחלטה זו (מס'...), יהיו כדלהלן:

- א. לנהל את יישום תוכנית הפיתוח על כל היבטיו.
- ב. לבצע מעקב ובקרה אחר יישום תוכנית הפיתוח, לרבות מעקב אחר ביצוע תוכניות העבודה של המשרדים המפעילים את התוכנית.
- ג. לגבש, במידת הצורך, נהלי עבודה בין משרדי הממשלה לבין הרשויות המקומיות הבדואיות, לצורך יישום תוכנית הפיתוח ביישובים.
- ד. לבצע שינויים במרכיבי התוכנית בהתאם לקצב התקדמות ביצועה ולשינויים שיעלו במהלך ביצועה, ולפעול להסרת חסמים במידת הצורך.
- ה. לבצע הסטות והעברות תקציביות בין תקנות תקציביות של משרד מסוים לרבות בין פעולות ויחידות של אותו המשרד בתוך תוכנית הפיתוח, בכפוף להוראות כל דין, באישור המשרד הרלבנטי ובתיאום עם אגף התקציבים במשרד האוצר.
- ו. לבצע הסטות והעברות תקציביות בין תקציבים של משרדים שונים המפעילים את התוכנית, בכפוף לאישור ועדת ההיגוי, בתיאום עם משרד האוצר ובהתאם להוראות כל דין.

7. להקים ועדת היגוי (להלן: "ועדת ההיגוי") בראשות מנכ"ל משרד ראש הממשלה, אשר את עבודתה ירכז מטה היישום, אשר תפעל באופן שיפורט להלן:

- א. הוועדה תתכנס בהשתתפות מנכ"לי המשרדים הבאים: משרד האוצר, משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה, משרד החינוך, המשרד לביטחון פנים, משרד הפנים, משרד הבריאות, המשרד לפיתוח הנגב והגליל, משרד הבינוי והשיכון, משרד הרווחה והשירותים החברתיים, משרד החקלאות ופיתוח הכפר, משרד התחבורה והבטיחות בדרכים, משרד הביטחון - האגף הביטחוני-חברתי, משרד התרבות והספורט, משרד

התשתיות (להלן: "המשרדים המפעילים את התוכנית") וכן בהשתתפות הממונה על התקציבים במשרד האוצר, מנהל רשות מקרקעי ישראל, ראש הרשות להסדרת התיישבות הבדואים בנגב וראש הרשות לפיתוח כלכלי במגזרי המיעוטים, או נציג בכיר מקרב עובדי משרדם.

- ב. הוועדה תתכנס לפחות אחת לחצי שנה.
  - ג. הוועדה תדווח לממשלה על אודות ביצוע והתקדמות תוכנית הפיתוח, באמצעות מנכ"ל משרד ראש הממשלה, אחת לחצי שנה.
  - ד. הוועדה תהיה אחראית לאשר את תוכניות העבודה המפורטות של כל המשרדים המפעילים את התוכנית (שיכללו גם מדדי הצלחה של התוכניות), בהתאם למטרות וליעדי התוכנית, כמפורט להלן, מדי שנה.
  - ה. במידת הצורך, הוועדה תפעל על מנת להסיר חסמים המונעים או מעכבים את המשך יישום תוכנית הפיתוח.
  - ו. הוועדה מוסמכת לאשר הסטות תקציביות בין תקנות תקציביות של משרדים שונים המפעילים את התוכנית, בהתאם להוראות כל דין, בתיאום עם משרד האוצר ובהתאם לבקשתו של ראש מטה היישום.
  - ז. הוועדה מוסמכת למנות ועדות משנה מקרב חבריה אשר יעסקו בתחומים ספציפיים הנוגעים לתוכנית הפיתוח.
8. להקים ועדה מקצועית אזורית (להלן: "הוועדה המקצועית האזורית") בראשות ראש מטה היישום, אשר תפעל באופן שיפורט להלן:

- א. חברי הוועדה יהיו: ראשי הרשויות המקומיות הבדואיות, נציג מכל אחד מהמשרדים המפעילים את התוכנית (ממחוז דרום או ממטה המשרד לפי שיקול דעת כל משרד, אשר ימונו על ידי המנכ"לים של כל אחד מהמשרדים) וראש הרשות להסדרת התיישבות הבדואים בנגב או נציגו. ראש מטה היישום יוכל למנות כחברים גורמים נוספים על פי שיקול דעתו ובכלל זה גורמים חוץ ממשלתיים מקומיים ככל שימצא לנכון.
- ב. הוועדה המקצועית האזורית תתכנס אחת לשלושה חודשים. ראש מטה היישום יחליט על קיום ישיבות נוספות לפי שיקול דעתו, בהתאם לבקשות שיעלו, ככל שיעלו, מצד חברי הוועדה המקצועית האזורית, ובהתאם לצורך.
- ג. הוועדה המקצועית האזורית תלווה את הביצוע של תוכנית הפיתוח ברמה היישובית והאזורית, תפעל להסרת חסמים ולהתאמת הכלים המוצעים על ידי משרדי הממשלה לצרכים המקומיים.
- ד. הוועדה המקצועית האזורית תפעל להגברת התיאום בין משרדי הממשלה בביצוע תוכנית הפיתוח ברמה היישובית והאזורית, ובינם לבין ראשי היישובים הנכללים בתוכנית ותהווה מסגרת לתיאום ולתקשורת בין התושבים לבין גורמי הביצוע של תוכנית הפיתוח. הוועדה תציע מהלכים לשיפור מתמיד של יישום תוכנית הפיתוח.

ה. הוועדה תדווח אחת לחצי שנה לוועדת ההיגוי על אודות התקדמות התוכנית ועל קשיים ביישומה ותהיה כפופה להחלטותיה.

9. לנהל את תהליך יישום התוכנית באופן שיפורט להלן:

א. משרדי הממשלה הלוקחים חלק בתוכנית יגישו לראש מטה היישום תוכניות עבודה מפורטות (הכוללות גם מדדי הצלחה) למימוש הפעולות שבתחום אחריותם לשנים 2012 - 2013, בתוך 45 יום. תוכניות אלו יתייחסו גם לפעולות המתוכננות ביחס לכל יישוב בדואי באופן מפורט.

ב. תוכניות העבודה הסופיות יובאו על ידי ראש מטה היישום לאישור ועדת ההיגוי.

ג. בטרם הבאת התוכנית לאישור ועדת ההיגוי, יבחן ראש מטה היישום יחד עם מנהלי המחוזות והצוותים הרלבנטיים של המשרדים המפעילים את התוכנית, את מידת התאמת תוכנית העבודה המוצעת על ידי כל משרד לכל יישוב, בהתאם לצורכי היישוב כפי שיוצגו על ידי ראשי היישובים בדיאלוג שיתנהל בין כל הגורמים המעורבים. במידת הצורך יעודכנו תוכניות העבודה של המשרדים בהתאם לתוצאות תהליך זה.

ד. אחת לחצי שנה יגיש מנכ"ל כל משרד מהמשרדים המפעילים את התוכנית לוועדת ההיגוי, דו"ח על אודות ביצוע התוכנית המתייחס גם לעמידה במדדי תוכנית העבודה המשרדית שאושרה, לקשיים ביישומה ולפעולות שמוצע על ידו לנקוט כדי לקדם את יישומה.

ה. בתום כל שנת הפעלה של תוכנית הפיתוח ייערך מפגש בין הוועדה המקצועית האזורית לוועדת ההיגוי, בו ידונו בביצועה של התוכנית ובדרכים לקדמו.

ו. מנכ"לי המשרדים המפעילים את התוכנית יגישו לראש מטה היישום, בחודש האחרון של כל שנה משנות התוכנית, תוכנית עבודה מפורטת לביצוע משרדם בשנה העוקבת. תוכנית העבודה תוצג בפני הוועדה המקצועית האזורית ולאחר מכן תובא לאישור ועדת ההיגוי.

10. להורות לראש מטה היישום לפעול מול מנהלת מעבר צה"ל דרומה, לשם תיאום בין תוכנית הפיתוח לבין המהלך של העברת בסיסי צה"ל דרומה. זאת, על מנת לקדם את יישום מטרות תוכנית הפיתוח, היכן שניתן ורלבנטי, במסגרת ובאמצעות הפעולות הכרוכות במעבר בסיסי צה"ל דרומה ועל מנת לקדם את השילוב המירבי של האוכלוסייה הבדואית ושל היישובים הבדואים הסמוכים לבסיסים המתוכננים - במהלך.

11. תוכנית הפיתוח תלווה בסקר ובמחקר הערכה מלווה שפרטי עריכתו והאחריות לביצועו יהיו של ראש מטה היישום. לעריכת הסקר והמחקר יוקצה סך של 1 מלש"ח.

תקציב

12. תקציב תוכנית הפיתוח בתקופת ביצוע התוכנית יעמוד על סך כולל של 1263.26 מלש"ח, אשר יורכבו מתקציבי משרדי ממשלה שונים, כמפורט בטבלה שלהלן, בסך של 377.23 מלש"ח

ומתקציב תוספתי בסך של 860.79 מלש"ח. בנוסף, את התחייבותו של הגיוינט להעמיד תקציב מקביל בסך של 25 מלש"ח, ואת כוונתה של החברה למתנ"סים לפעול לגיוס תקציב מקביל בסך של 10 מלש"ח.

הסך הכולל של תקציב תוכנית הפיתוח כולל מקורות חיצוניים כאמור הוא 1,263.26 מלש"ח.

13. אגף התקציבים במשרד האוצר יפתח, ככל הניתן, תקנות תקציביות ייעודיות בספרי התקציבים של משרדי הממשלה השונים בתוכנית, לטובת המטרות הקבועות בתוכנית זו והתקציבים המוקצים בהחלטה זו על ידי המשרדים ישמשו לטובת התוכנית בלבד.

14. משרד ממשלתי רשאי, בתקציבי פיתוח המחייבים זאת, להתחייב על סכום הגבוה מהסכום הקבוע לשנה בהחלטה זו, בכפוף לאישור אגף התקציבים, ובלבד שסך ההתחייבות לא יעלה על התקציב הרב שנתי המוקצה לאותה מטרה.

15. תקציב תוכנית הפיתוח, לרבות החלק התקציבי של כל משרד ממשלתי, אינו מהווה חלופה לכל תקציב מאושר אחר שהוקצה על ידי משרדי הממשלה לטובת האוכלוסייה הבדואית בנגב, בבסיס התקציב לשנים 2011 - 2012 ולכל אחת מיתר שנות תקופת הביצוע ולכל התקופה.

16. מובהר כי תקופת ביצוע התוכנית לרבות לצורכי תקצובה ולצורכי ביצוע תהיה בת 5 שנים, שתחילתן ב – 1.1.12, בכפוף לאמור בסעיף 17 להלן.

17. עוד יובהר, כי משרד שיבקש להתחיל בהפעלת תוכנית הפיתוח כבר בשנת 2011, ואשר יבקש הקצאת תקציבים לשנת 2011 למטרה זו, יפנה לאגף התקציבים במשרד האוצר ולראש מטה היישום בבקשה מתאימה ומפורטת, ואלו יפעלו יחד עימו להגיע להסכמה על שיעור ההקצאה לשנת 2011 ועל אופן קיזוז מסך ההקצאה שנתונה למשרד על-פי תוכנית זו.

18. פריסת תקציב תוכנית הפיתוח לפי משרדים, שנים ולפי חלוקה בין תקציב משרדי לתוספתי תהיה לפי האמור בטבלה שלהלן (למען הסר ספק הסכומים המופיעים בטבלה הם המחייבים):

מזכירות הממשלה

תקציב תוכנית הפיתוח לפי משרדים, שנים וחלוקה בין תקציב משרדי לתוספתי

סה"כ תקציב כולל	תוכנית לקידום הצמיחה והפיתוח הכלכלי של האוכלוסייה הבדואית בנגב, תיקצוב משרדי הממשלה - תקציב כללי												
	סיכום תוספתי	סיכום משרדי	2016		2015		2014		2013		2012		תקציב (במלש"ח)
			תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	תוספתי	משרדי	
													משרד
337.94	261.94	76.01	51.05	16.90	63.14	15.15	65.14	14.40	38.00	14.65	44.62	14.91	משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה
89.08	89.08	0.00	18.18	0.00	20.54	0.00	28.83	0.00	14.46	0.00	7.07	0.00	משרד הבינוי והשיכון (מבני ציבור)
124.40	94.80	29.60	20.93	6.45	20.40	6.56	19.49	6.14	17.82	5.63	16.16	4.82	משרד החינוך
24.00	20.50	3.50	5.50	0.70	5.00	0.70	4.50	0.70	2.50	0.70	3.00	0.70	המשרד לשירותים חברתיים
17.50	14.00	3.50	0.00	0.25	3.00	0.25	3.00	1.00	5.00	1.00	3.00	1.00	משרד החקלאות ופיתוח הכפר
2.48	2.48	0.00	0.00	0.00	0.78	0.00	0.81	0.00	0.55	0.00	0.34	0.00	משרד הפנים
215.00	215.00	0.00	45.00	0.00	45.00	0.00	45.00	0.00	45.00	0.00	35.00	0.00	המשרד לביטחון הפנים (מתחם עיירות)
3.73	2.60	1.13	0.52	0.23	0.52	0.23	0.52	0.23	0.52	0.23	0.52	0.23	משרד הביטחון (האגף ביטחוני-חברתי)
276.53	75.43	201.10	15.87	37.47	15.87	37.47	15.87	37.47	15.87	44.27	11.95	44.42	משרד התחבורה והבטיחות בדרכים
4.53	3.88	0.65	0.78	0.13	0.78	0.13	0.78	0.13	0.78	0.13	0.78	0.13	משרד התרבות והספורט
17.25	0.00	17.25	0.00	3.75	0.00	3.50	0.00	3.50	0.00	3.25	0.00	3.25	המשרד לפיתוח הנגב והגליל
40.00	0.00	40.00	0.00	8.00	0.00	8.00	0.00	8.00	0.00	8.00	0.00	8.00	ביוב
50.00	50.00	0.00	10.00	0.00	10.00	0.00	10.00	0.00	10.00	0.00	10.00	0.00	משרד הבינוי והשיכון (סבסוד מגרשים)
13.60	9.10	4.50	0.00	0.00	0.00	1.50	1.50	1.00	4.10	1.00	3.50	1.00	משרד הבריאות
20.98	20.98	0.00	4.20	0.00	4.20	0.00	4.20	0.00	4.20	0.00	4.20	0.00	פרוייקטים נוספים
1.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.00	0.00	סקר ומחקר מלווה
1,238.01	860.78	377.23	172.02	73.88	189.22	73.48	199.63	72.57	158.79	78.85	141.12	78.46	סיכום שנתי - משרדי / תוספתי
1,238.01	1,238.01		245.90		262.70		272.19		237.64		219.58		סיכום שנתי - כלל משרדי הממשלה
25.25	25.25		5.05		5.05		5.05		5.05		5.05		חוץ ממשלתי - גויינט ישראל
1,263.26	1,263.26		250.95		267.75		277.24		242.69		224.63		סה"כ תקציב התוכנית

18. א. לרשום את הודעת ראש הממשלה והודעת השר להגנת הסביבה כי נדרש מענה לעניין

המשאבים הדרושים לטיפול בנושאים הקשורים להגנת הסביבה.

19. עדיפות לאומית

החלטה זו חלה על כל האוכלוסייה הבדואית המתגוררת בנפת באר שבע של משרד הפנים, ובהתאם לפרק כ"ו לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009 בנושא אזורי עדיפות לאומית, הרשויות המקומיות הבדואיות שבנפת באר שבע של משרד הפנים, לרבות כל רשות מקומית בדואית שתקום במהלך תקופת התוכנית, ככל שתהיה כזו, יוגדרו כיישובים בעלי עדיפות לאומית לצורכי החלטה זו.

השיקול המרכזי שביסוד החלטה זו הוא הצורך בחיזוק חוסנם הכלכלי והחברתי של יישובי הרשויות המקומיות הבדואיות שבנפת באר שבע ורמת השירותים שבהם (בהתאם לסעיף 151(ב)(2)). לשיקול עיקרי זה מתווסף הצורך בצמצום פערים בין הבדואים תושבי הנגב לבין יישובים וקבוצות אוכלוסייה אחרים, וזאת בהתאם לסעיף 151(ב)(5) לחוק.

הצורך לייחד את יישובי הרשויות המקומיות הבדואיות בנגב ואת האוכלוסייה הבדואית המתגוררת בנגב באמצעות תוכנית פיתוח כלכלי נגזר מן הפערים הגדולים באופן מיוחד בין אוכלוסייה זו לבין כלל האוכלוסייה בישראל וכן בינם לבין שאר היישובים בנגב, בהיבטי רווחה כלכלית, תעסוקה, השכלה ונגישות לשירותים.

חוסנם הכלכלי חברתי של היישובים ורמת השירותים בהם

האשכולות החברתיים כלכליים של הלמ"ס, מציבים את כל הרשויות המקומיות הבדואיות בתחתית סולמות המדידה: כלל הרשויות המקומיות הבדואיות בנגב מדורגות ברמה החברתית-כלכלית הנמוכה ביותר (אשכול 1 מתוך 10).

יכולתם של היישובים הבדואים לספק את צורכי היישובים מוגבלת ומתקיימים בהם מחסור ופער מתמידים בהספקת השירותים בתחומי החיים השונים, אל מול הצרכים הרבים.

מתוך 8 הרשויות המקומיות הכלולות בתוכנית, ל-5 רשויות מוצמד חשב מלווה. 2 מהרשויות מנוהלות על ידי ועדה קרואה ו-4 רשויות נמצאות בתוכנית הבראה.

המחלוקת בדבר סוגיית הבעלות בקרקעות בנגב, שהיא ייחודית למגזר הבדואי בנגב, משפיעה במישורין על היבטי פיתוח היישובים. מחלוקת זו מגבילה את יכולתם של היישובים הבדואים בנפה להתפתח, בשל תביעות בעלות המצויות בשטחי היישובים ומונעות פיתוח של שכונות למגורים ומבני ציבור בשטחן.

הצורך בצמצום פערים

ההחלטה מיועדת להביא לצמצום הפערים המשמעותיים הקיימים בין האוכלוסייה הבדואית בנגב לאוכלוסיות אחרות במדינה, בפרט בתחומי החינוך, התעסוקה, התשתיות והרווחה הכלכלית.

אחוז הזכאים לבגרות מבין תלמידי י"ב ביישובים הבדואים נכון לשנת הלימודים תשס"ט עמד על 43.5% (האחוז הגבוה ביותר בשש השנים האחרונות) לעומת 66% מקרב תלמידי י"ב במגזר היהודי במחוז דרום ולעומת ממוצע ארצי בקרב תלמידי י"ב של 57.8%.

מבין הזכאים לבגרות מקרב האוכלוסייה הבדואית בנגב אחוז התלמידים שעמדו בדרישות הסף של האוניברסיטה עומד על כ - 70% בקרב הבדואים לעומת כ - 82% בקרב הערבים ו- 89% בקרב היהודים (כל הנתונים מתייחסים לאוכלוסייה בפיקוח הכללי).

הפערים בתחום החינוך באים לידי ביטוי במכלול תחומים ובכלל זה, באחוז הנמוך של הבדואים שהם בעלי תעודה אקדמית או תעודת השכלה אחרת.

במרבית המשתנים הללו היו הפערים בין גברים לנשים בקרב האוכלוסייה הבדואית בנגב גבוהים במיוחד (לטובת הגברים). כך למשל ממוצע שנות הלימוד של גברים בשנת 2009 עמד על 15.1 לעומת ממוצע שנות לימוד של נשים שעמד על 8.7. כמו כן, נכון לשנת 2005, 42.6% מהנשים בגילאי 18-66 לא למדו או היו חסרות כל השכלה לעומת 18.7% מהגברים.

בתחום התעסוקה, עמד השכר הממוצע של הגברים הבדואים בנגב בשנת 2007 על כ - 4,600 ₪, לעומת השכר הממוצע של הגברים הערביים (כולל בדואים) שעמד על 5,754 ₪ ולעומת הממוצע הכלל ארצי בקרב הגברים שעמד על כ- 8,100 ₪. גם השכר הממוצע בקרב הנשים הבדואיות בנגב היה נמוך במיוחד ועמד על כ- 2,500 ₪, לעומת השכר הממוצע של נשים ערביות (כולל בדואיות) שעמד על 4,350 ₪ ולעומת השכר הממוצע הכלל ארצי לנשים שעמד על כ- 5,200 ₪.

נכון לשנת 2005, שיעור ההשתתפות בכוח העבודה של האוכלוסייה הבדואית בנגב עמד על 34.2% (58.2% בקרב הגברים ו- 9.1% בקרב הנשים). זאת לעומת שיעור השתתפות בכוח העבודה במגזר הערבי (כולל בדואים) שעמד על 44.7% (67.9% גברים ו - 20.7% נשים) ולעומת שיעור ההשתתפות בקרב היהודים בכוח העבודה שעמד על 70.5% (67.7% בקרב הגברים ו-65.1% בקרב הנשים).

שיעור התעסוקה של הגברים הבדואים בנגב, נכון לשנת 2009, עלה ועמד על 54.6% ובקרב הנשים עלה ועמד על 16.1%. לעומתם, עמד שיעור התעסוקה בקרב הגברים היהודים על 68.8% ועל 66.6% בקרב הנשים היהודיות נכון לשנת 2008.

הנתונים לגבי האוכלוסייה הבדואית הנוגעים לתחומי חינוך, תעסוקה ורווחה כלכלית, בהשוואה לאוכלוסייה הלא יהודית בישראל וביחס לכלל האוכלוסייה בישראל, ממחישים ומבססים את הצורך בפעולה מקיפה ומתואמת של המדינה.

כמו כן, יש לקחת בחשבון את מצבה המיוחד של האוכלוסייה הבדואית בנגב מבחינה התיישבותית. הסדר הקרקעות והסדרת ההתיישבות כשלעצמם לא יניבו את השינויים המיוחלים בתחומי החינוך, התעסוקה והכלכלה. אלו מחייבים השקעה נפרדת, משלימה וממוקדת, אותה מבקשת הממשלה לייצר במסגרת תוכנית הפיתוח המוצגת.

כן יש להביא בחשבון את שיעור גידול האוכלוסין הגבוה של האוכלוסייה הבדואית (שהוא מן הגבוהים בעולם) שעמד בשנת 2009 על 4.3%. זאת לעומת שיעור גידול אוכלוסין של 1.7% בקרב האוכלוסייה היהודית בישראל ושיעור גידול אוכלוסין של 2.1% בקרב ערביי ישראל.

מאפיין זה יוצר מבנה ייחודי לחברה הבדואית בנגב, שבה כשני שלישים מהאוכלוסייה הם ילדים ובני נוער מתחת לגיל 19, עובדה המשליכה באופן ישיר על מכלול ההיבטים החברתיים והכלכליים של החיים.

לסיכום, מכלול הנסיבות המיוחדות את יישובי הרשויות המקומיות הבדואיות בנגב הביא ליצירת פערים משמעותיים בין יישובים אלו ותושביהם לבין יתר היישובים והתושבים במדינת ישראל. על מנת לחזק את חוסנם של היישובים הבדואים ולצמצם את הפערים הקיימים, תוך מתן האפשרות לאוכלוסייה הבדואית בנגב לשמור על מאפייניה הייחודיים, מוצע להכיר ביישובי הרשויות המקומיות הבדואיות בנגב כיישובים בעלי עדיפות לאומית.